

NIEUWSBRIEF WAARDEWERKEN

2de jaargang, november 2007

Colofon

In het praktijknetwerk Waardewerken werken multifunctionele ondernemers samen met onderzoekers van Wageningen UR aan de uitdaging om de multifunctionele landbouw verder te versterken en te ontwikkelen tot een professionele en krachtige sector. Dit vraagt maatwerk in onderzoek in samenspel met beleid en bevlogen ondernemers. Het project wordt gefinancierd door het ministerie van LNV.

Persoonlijk aanmelden voor het ontvangen van deze nieuwsbrief kan door een mail te sturen naar info@waardewerken.nl.

Klik [hier](#) als u deze nieuwsbrief niet meer wenst te ontvangen.

Onderwerpen in dit nummer

- Nieuwe producten
- Projecten
- Communicatiegroep Waardewerken
- Inspiratietour Waardewerken
- Bedrijfsportret Stadboerderij Almere

Nieuwe producten

In de vorige nieuwsbrief konden wij u melden dat de Stadslandbouw gids is verschenen. Er is nu ook een Engelstalige versie beschikbaar. U kunt deze downloaden via www.waardewerken.nl/downloads/index.asp

In de '**Stadslandbouw gids**' worden de ervaringen, de leermomenten, de tips en de trucs van betrokkenen bij initiatieven rond stadslandbouw beschreven. De brochure geeft ondernemers, gemeenten en planologen aanwijzingen hoe de mogelijkheden van deze bijzondere vorm van landbouw optimaal kunnen worden benut. Daarnaast wordt aangegeven wat nodig is om de potentie van stadslandbouw in de toekomst optimaal te kunnen benutten. Ook een stappenplan (van vaag idee tot uitvoering in de praktijk) maakt onderdeel uit van de Stadslandbouw gids. De volgende casussen worden beschreven:

- Almere: stadslandbouw als beheerder van toekomstige woningbouwgronden
- Culemborg: stadslandbouw in een ecologische woonwijk
- Eindhoven: stadslandbouw als stadspoort naar het buitengebied
- Meppel: stadslandbouw als 'unique selling point'.

Waardewerken

Postbus 430

8200 AK Lelystad

Telefoon 0320 - 29 16 24

Fax 0320 - 23 04 79

info@waardewerken.nl

www.waardewerken.nl

Projecten

Op de Waardewerken site van [Syscope](#) is meer informatie te vinden over Waardewerken. Onderstaande opsomming geeft een kort overzicht van een aantal projecten die in 2007 worden uitgevoerd met de stand van zaken.

Waarden van een productiefunctie op een multifunctioneel bedrijf

In dit project zijn we op zoek naar de waarde van de combinatie 'agrarische productie' en 'verbrede productie'. Waarom zou je als ondernemer beiden takken ontwikkelen en vitaal houden? Wat vinden klanten ervan als er nog een 'echte boerderij' beleefd kan worden wanneer ze naar de boerderijwinkel gaan? En wat is dan een 'echte boerderij'?

Allemaal vragen die aan bod komen in dit project. Op dit moment worden de interviews uitgevoerd. Er worden Waardewerkers geïnterviewd. Daarnaast zijn er vragenlijsten ingevuld door klanten van deze bedrijven. Een aantal van deze klanten worden ook geïnterviewd.

De resultaten uit de interviews en een desk studie die uitgevoerd wordt komen bij elkaar in een rapport. Dit rapport is klaar in december. Vanuit dit rapport (gericht op recreatie, kinderopvang en educatie) en het rapport wat over zorg geschreven is wordt een brochure gemaakt.

Deze brochure geeft ondernemers een handvat om keuzes te maken in de ontwikkeling van hun bedrijf.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Daniël de Jong (0320-293307 of daniel.dejong@wur.nl)

Beleid naar praktijk

In dit project worden op Waardewerken-bedrijven een aantal bijeenkomsten belegd waar beleidsmakers (ministerie, provincie en gemeente) een praktijkcase voorgelegd krijgen en samen met de Waardewerker(s) gaan werken aan oplossingen.

Momenteel worden binnen dit project de netwerken van mogelijke cases in beeld gebracht. Hieruit zullen twee cases worden gekozen, waarvoor in november workshops worden georganiseerd. Naast het oplossen van een knellend probleem op de geselecteerde bedrijven, worden de lessen die uit de cases naar voren komen gebundeld en verspreid. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Andries Visser (0320-291347 of andries.visser@wur.nl)

Maatschappelijke Effect Rapportage (MAER)

In het project MAER (MAatschappelijke Effect Rapportage) wordt een scan ontwikkeld die de maatschappelijke meerwaarde van verbrede landbouwbedrijven meet. De resultaten van deze meting zijn voor ondernemers van belang voor bijvoorbeeld het verkrijgen van een vergunning of financiering. De komende weken zijn voor de thema's recreatie, zorg en huisverkoop/productverwerking een drietal bijeenkomsten georganiseerd waarin wij de expertise van verbrede ondernemers wordt gebruikt om een beter beeld van deze meerwaarde krijgen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Abco de Buck 0320-291340 of abco.debuck@wur.nl)

Monitoring en Evaluatie Waardewerken

Het monitoring & evaluatie project over het innovatienetwerk Waardewerken is in oktober van start gegaan. De centrale vragen waarop we antwoorden proberen te krijgen zijn;

1. Wat is het effect van het innovatienetwerk in positieve beleidsontwikkeling voor de multifunctionele sector.
2. Wat is het effect van de opzet van het innovatienetwerk; wat is geleerd door verschillende partijen van het werken met voorlopers?
3. Hebben de effecten een blijvend karakter en/of zijn ze overgenomen door anderen?

Op dit moment worden de interviews uitgevoerd. We gaan bij vijftien mensen vragen naar de 'meest significante verandering' waar het netwerk invloed op heeft gehad. Deze verhalen worden eind november in een workshop met elkaar vergeleken en besproken. Halverwege december zal er een rapport verschijnen met de resultaten van dit onderzoek. Hierin kijken we niet alleen over de schouder naar het verleden. We kijken ook de toekomstige ontwikkeling van het netwerk.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Daniël de Jong (0320-293307 of daniel.dejong@wur.nl)

Sociale cohesie Boerderij en Burger

De verbinding tussen stad en platteland is een onderwerp dat de laatste tijd sterk in de belangstelling staat. Op verschillende plaatsen in het land bloeien initiatieven op; ook in het buitenland. Toch blijft het aantal echte samenwerkingsverbanden tussen boeren en burgers beperkt. In deze studie proberen we te achterhalen hoe dat komt en wat er aan gedaan moet worden om meer van dit soort initiatieven van de grond te krijgen. De studie wordt als volgt uitgevoerd:

1. Een korte verkenning van binnenlandse en buitenlandse literatuur.
2. Interviews met stakeholders die opereren:
 - a. Op de grens van theorie en praktijk
 - b. Vanuit de boerenpraktijk
 - c. Vanuit de burgerij
3. Een workshop met alle betrokkenen. Tijdens deze workshop worden onze bevindingen teruggekoppeld en wordt er gewerkt aan een gezamenlijke onderzoeksagenda.

Inmiddels zijn alle interviews afgenomen en wordt er hard gewerkt aan een discussiestuk voor de afsluitende workshop.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Arjan Dekking (0320-291624 of arjan.dekking@wur.nl)

Communicatiegroep Waardewerken

Vanuit de tweedaagse, februari 2007, is er een werkgroep van Waardewerkers ontstaan die zich in willen zetten om mede namens Waardewerken te communiceren.

Zo wordt nu, ook via de website, duidelijk gemaakt dat je een Waardewerker kunt inhuren als spreker voor uw vereniging, studieclub of netwerk. U kunt natuurlijk ook met uw club naar het bedrijf van de Waardewerker. Het beleven van een multifunctioneel bedrijf gaat nu eenmaal verder dan luisteren alleen! In samenspraak met u worden onderwerpen en thema's gekozen voor de lezing of masterclass.

Daarnaast willen we ook onze stem laten horen op de opiniepagina's van zowel de agrarische als de meer algemene media. Dit idee is ontstaan tijdens de inspiratietour en tips en contacten zijn van harte welkom!

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Daniël de Jong [0320-293307 of Daniel.deJong@wur.nl]

Inspiratietour Waardewerken

Donderdag 4 oktober heeft een groot aantal deelnemers van Waardewerken een inspiratietoer langs vier van de deelnemende bedrijven gemaakt.

Begonnen werd op Stadsboerderij Almere waar Tineke v.d. Berg de mensen bijpraatte over de kansen en bedreigingen van landbouw in een snel groeiende stad als Almere. Het tijdens de tweedaagse bijeenkomst van februari benoemde focuspunt van de stadsboerderij was het professionaliseren en uitbreiden van de publieksfunctie. Met de oprichting van de stichting " Vrienden van Stadslandbouw Almere" (www.stadslandbouwalmere.nl) die zich onder andere inzet om bestaande initiatieven op het gebied van stadslandbouw in Almere te ondersteunen is de realisatie van dit focuspunt een flinke stap dichterbij gekomen.

Daarna werd achtereenvolgens een bezoek gebracht aan Kinderopvang de Boerderij (Weesp), de Ridammerhoeve (Amstelveen) en de Boerinn (Kamerik). Een geslaagde dag die werd afgesloten met een gezellige barbecue.

Bedrijfsportret

In elke nieuwsbrief nemen we een bedrijfsportret op van één van de Waardewerken deelnemers. In deze uitgave Stadboerderij Almere van Tineke van den Berg en Tom Saat. Het bedrijfsportret is een samenvatting van het interview met Tineke van der Berg die 21 juli jl. in Nieuwe Oogst is verschenen.

Stadboerderij in trek bij Almeerders

De stadsboerderij van Tineke van den Berg en Tom Saat trekt ieder jaar meer scholieren en inwoners van Almere. De percelen liggen verspreid over de stad; een aantal koeien graast 's zomers vlak bij het centraal station. Aan bezoekers geen gebrek op de stadsboerderij. Vooral in het weekend kan Tineke aan één stuk door wel rondleidingen houden in de stal bij het vlesvee, zo druk is het dan.

Elf jaar geleden waren Tineke en Tom, na jaren werken in de landbouw, 'toe aan een eigen bedrijf', aldus Tineke. Die kans werd hen geboden in Almere, waar burgers op eigen initiatief een stadslandgoed wilden realiseren. Daar hoorde volgens hen ook een boerderij bij met een publieksfunctie. "Dat trok ons direct aan", zegt Tineke. "Landbouw heeft veel te bieden aan de stad. Wij zagen kansen de burgers mee te laten genieten van het boerenleven. Zo organiseren wij jaarlijks in samenwerking met het Natuur & Milieucentrum buitenlessen voor circa 100 groepen van basisscholen in Almere en organiseren we regelmatig excursies en rondleidingen". Het bedrijf bestaat uit 100 hectare biologisch akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt, verspreid over circa 20 locaties rond Almere. De 125 stuks Marchigiana vlesvee vormen vanwege de mest en de hoge aaibaarheidsfactor het hart van het bedrijf. Het vlees van het vee wordt op een boerenmarkt en op de boerderij verkocht. "Ik vind het belangrijk dat mensen het boerenleven kunnen beleven", legt Tineke uit.

Onzekere factor

Het bedrijf is voor de grond voor een groot deel afhankelijk van de gemeente Almere. Ook wordt grond gebruikt van Staatsbosbeheer, Stichting Flevolandschap en collega-boeren. Toen Tom en Tineke op het bedrijf kwamen, gaven zij aan geen vergoeding voor de publieksfunctie te willen. Tineke: "Met 80 tot 100 hectare wilden we onze kost verdienen. Dat is gelukt, het bedrijf draait goed". Voor de toekomst is het echter onzeker of het bedrijf voldoende grond ter beschikking heeft om te kunnen blijven bestaan. "Na elf jaar hebben we nog altijd geen enkele garantie dat hier kunnen blijven boeren", zegt Tineke van den Berg.

Vanwege stadsuitbreiding verliest de boerderij in 2008 een kavel van 30 hectare. "Het is nog steeds niet duidelijk of wij daar grond voor terugkrijgen van de gemeente. Terwijl er enorm veel grond is rond Almere waar de eerste 40, 50 jaar niets mee gebeurt. De tijd begint nu wel te dringen. Als we in maart willen zaaien, wil je toch voor oktober weten op welk perceel je mest moet brengen".

Dit jaar richtte een groep betrokken burgers de Stichting Vrienden van Stadslandbouw Almere op. Zij ondersteunen Tom en Tineke in hun publieksfunctie, bijvoorbeeld bij het jaarlijkse Oogstfeest. "In de stichting zijn invloedrijke mensen uit Almere vertegenwoordigd. Zij zetten zich in voor de grondproblematiek. Dat is een enorme ondersteuning", vindt Tineke.

Zo'n dertig mensen komen regelmatig langs om wat te helpen in de tuin, bij de kippen of in de lessen. Tineke: "Dat aantal groeit alleen maar. Deze mensen betekenen echt iets voor ons bedrijf, leven enorm mee. Dat is mooi om te ervaren."

